

Renée Soutendijk als journaliste Hanne Holm, met rechtsachter haar (in het blauw) Malou Gorter als Birgitte Nyborg in de theaterversie van 'Borgen' bij het Noord Nederlands Toneel.

FOTO REYER BOVEN

'Borgen' op toneel: verpletterend spektakel

Noord Nederlands Toneel Negen uur durende theaterbewerking tv-serie focust op vrouwelijke premier Birgitte Nyborg en haar gezin

Theater

Borgen door het Noord Nederlands Toneel. Tournee t/m 12 juni. Inl.: nnt.nl

Door onze redacteur **Herien Wensink**

Ja, het werkt dus, *Borgen* op toneel. Dan is de belangrijkste vraag maar meteen beantwoord. Want hoe enthousiast je vooraf ook kon zijn over het idee: een negen uur durende 'bingetheaterversie' van de succesvolle Deense serie, een waagstuk was het wel. Zou de Deense politiek overtuigend naar de Nederlandse situatie kunnen worden vertaald? Welke actrice kon de verrukkelijke Sidse Babett Knudsen als premier Birgitte Nyborg doen vergeten? En, ook niet onbelangrijk: die serie is al zo goed, wat kan je daar op toneel nog aan toevoegen?

In die uitdaging is het NNT grandioos geslaagd. De theaterversie van *Borgen* is een in vrijwel alle opzichten verpletterend schouwburgspektakel. In negen uur tijd razen in ijltempo de eerste twee seizoenen van

de serie voorbij, opgetild door sfeerrijke, jazzy muziek van de Eef van Breen Group en afgewisseld met (goeie!) Hollandse hapjes met een Deense twist. Dat aspect van de productie is niet alleen praktisch, maar onmisbaar voor de totale beleving.

Sterker dan in de serie focust regisseur Ola Mafaalani op de mens Nyborg, en hoe haar politieke vlucht haar van man, gezin en zichzelf vervreemt. De andere personages en verhaallijnen cirkelen daar vluchtig omheen. Bij aanvang ligt het tempo iets te hoog. De ruim twintig acteurs benen gejaagd over het toneel, op weg naar vergadering, persconferentie of tv-debat. Bijna alle spelers zijn constant op, waardoor scènes pijlsnel door elkaar kunnen worden gesneden en een huiselijk tafereel naadloos overgaat in een politiek debat. Aanvankelijk duizelt dat, tot je beseft dat dit is hoe Nyborg zich moet voelen: altijd in haast en onder druk, vertwijfeld jonglerend met gezin en landsbelang. Het is een slimme theatrale vondst die haar dilemma extra nadruk geeft: ook als ze zich in de politieke arena begeeft, zien we haar gezin op de achter-

grond. Is ze verstrikt in moeilijke politieke besluiten, dan staat haar zesjarige zoonje centraal op toneel, terwijl hij eindeloos, klaaglijk 'mama' roept. Het is haast onverdraaglijk, en dat is wat theater toevoegt: Nyborgs pijn wordt niet alleen verteld of getoond, maar tot in de vezels gevoeld. De politieke machinaties zijn minder van belang; die worden enkel

Nederlandse actualiteit goed verwerkt; stuk toont kracht van de democratie

kort aangestipt. Wel vond bewerkster Ko van den Bosch in de drankzuchtige journaliste Hanne Holm (mooie rol van Renée Soutendijk) de perfecte vertolker voor wat onversneden 'ouderwets' idealisme. Aangrijpende monologen houdt zij, over solidariteit, betrokkenheid, burgermoed. Bijna te moralistisch is het, anno nu, maar Van den Bosch komt ermee weg, omdat het geheven vingertje

vrolijk gepaard gaat met de dubbele tong en zwalkende tred van de nar.

In de speeches van Nyborg, bewerkt naar de Nederlandse actualiteit, klinkt een hoopvolle opdracht door aan onze machthebbers nu. Ge-regeld wordt het vluchtelingenprobleem aangekaart, en een Merkel-achtig 'wir schaffen das' is daarbij nooit ver weg. Mooi en verrassend aan de serie was dat die niet cynisch deed over politiek, en in Nyborg een gedroomde leider toonde: menselijk en feilbaar, maar idealistisch, aansprekend en oprecht. Actrice Malou Gorter evenaart Knudsen moeiteloos als die voorbeeldige, krachtige maar ook altijd warme staatsvrouw.

De gezinsscènes zijn nu zelfs beter. De liefde tussen Birgitte en man Philip (een innemende en mooi getroebleerde Bram Coopmans) is warm en geloofwaardig, de teloorgang van hun huwelijk hartverscheurend. Dramatische hoogtenpunten zijn de heftige confrontaties van Birgitte met puberdochter Laura, sterk vertolkt door Julia Akkermans. Talloze geestige intermezzo's, zoals de muzikale vrije partij van Nyborg met de bassist, geven lucht, jeugd en schwing.

Tussendoor kookt kok Amaro op toneel het menu dat achter de schermen ook voor de 400 toeschouwers wordt bereid. Cast en publiek eten tegelijk. Dat geeft een groot gevoel van verbondenheid. Mafaalani en de cast weten dat gevoel nog te versterken met interactieve entree's, waarbij het publiek rechtstreeks bij de handeling wordt betrokken.

Theatraal valt er heus wel wat aan te merken op *Borgen*. De dialogen zijn goeddeels vlakke televisietaal, met een enkele poëtische uitspatting. Mafaalani's ludieke castingkeuze leidt soms tot onevenwichtig acteerwerk - al zijn alle hoofdrollen sterk bezet. Op de première waren een paar acteurs nog niet erg tekstvast - begrijpelijk, gezien de Olympische prestatie die ze leveren.

Maar alle kritiek verbleekt bij de unieke saamhorige totaalbeleving die *Borgen* biedt - zoals tv dat onmogelijk kan. Het NNT weet in negen uur een oprecht gevoel van gemeenschap te creëren. Zo herinnert *Borgen* ons overtuigend aan de kracht van democratie, en aan de verantwoordelijkheid die daarbij hoort. Al is het in de schouwburg, en voor even.